

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CIX. Porrò cùm uideritis abominatione[m] desolationis, quæ dicta est à Daniele propheta, stantem ubi non oportet, qui legit, intelligat. Tunc qui in Iudæa fuerint, fugiant ad montes: qui uerò ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

catur, tamen illi contradicere non veretur, & hereseos eos accusat, qui ab Apostolis traditam doctrinam recipiunt atq; timentur. Sentient illi aliquando Christi iudicium, qui olim dixit: Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit: qui autem me spernit, spernit eum qui misit me. Nos itaque Thessalonicensis potius imitemur, de quibus Apostolus testatur, quod Evangelij doctrinam, non verbum sermonem, sed verbum Dei verbum receperint. Ita enim fiet, ut in nobis fructus ferat, nosq; ex illo renati inter Dei filios censeamur.

Porro redit ad periculorum commemorationem, & ne quid spei vel praesidij in vilo homine collocent, sed ab vno Deo penderent, illos quos ipsis aduersos fore docet, quos natura ipsis arctissime obstrinxerit. Tradet (inquit) frater fratrem in mortem, & pater filium, & insurgent liberi aduersus parentes, & morte multandos curabunt. Eritis deniq; ex his omnibus propter nomen meum. Quod & illud apud Mattheum pertinet: Inimici hominis domestici eius. Poterant haec noua & incredibilia videri, nisi ab ipsa rerum origine huius generis exempla in omnibus historijs extarent. Cain certe Abelum fratrem non modo persecutus est, verum etiam crudeliter occidit, quod illum Dei cultorem, et proinde Deo magis gratum vel acceptum esse videret. Et Isaac fratrem Esauem infensum suum legitimus, & Iosephum fratres germani in Aegyptum vendiderunt. Quis item inimicitias Israelitarum & Iudeorum mutuas ignorat, quarum non postrema causa ex religionis controuersia vel distimilitudine exorta fuit? Verum haec impleta fuerunt, quando Iudei Apostolos & illorum sectatores, nullo habito cognationis & diuinae adoptionis respectu, gentibus execrandos et necandos tradiderunt: & priuatiu eius generis multa accidisse, non est dubium. Nec cessauit adhuc hodie rabies ista, quando frequentes liberos religionis ergo a parentibus abdicari, fratres a fratribus prodi, coniuges abs se inuicem diuelli videmus. Recens est uem sanctissimi martyris Ioannis Diazij Hispani caedes, quem Alfonso frater Roma vsq; insecutus in Germania obruncavit, nec terram alienam fraterno sanguine polluere exhorruit. Nonne item in diuersis castris militarunt fratres & consanguinei, quos sola fidei & religionis causa contra se mutuo armauerat? Praedixit autem haec Christus, imo iam olim in spiritu Christi eadem Micheas praedixit, ne offendamur. Dilectus potius quantum post Veritatis odium, quo ipse etiam naturae leges mutauit. Quid enim tam naturale est, quam ut parentes ex se genitos liberos, & fratres se inuicem diligant? Quomodo autem humanae societatis & naturae leges seruentur, qui naturae Dominum & creatorem non reuerentur? Fugiamus ergo peccatum hanc, qua nulla atrocior excogitari potest, simulq; suspecta habeamus omnium eorum consilia & conatus, qui Veritatis odium semel conceperunt. Esi enim illud ad tempus dissimulent, mox tamen occasione oblata aduersus illum cultores hostiliter insurgunt, &c.

Ceterum concludit locum hunc Dominus promissione consolationis plenissima: Qui perseverauerit vsq; in finem, iste seruabitur. Cui consentit, quod apud Lucam habetur: In patientia vestra possidebitis animas vestras. Perseuerantia autem ut in omni re vtilis, ita in fidei negotio necessaria est, eo quod defectio aut abnegatio cum praesenti salutis periculo coniuncta est. Ad hanc autem amplissimo premio excitat, salute nimirum animarum, quae omnibus rebus alijs pretiosior est, nec villo alio pretio redimi potest, quam eo, quod Christus Iesus pro nobis excoluit, cuius ij soli conforres erunt, qui illum fide vera amplexi, in eodem ad finem vsq; perseverant. Quotquot enim vbi manum arato admovent, & a tergo respiciunt, non sunt digni regno Dei. At qui cum Christo patiuntur, cum eodem regnabunt: & qui cum illo moriuntur, cum eodem uiuent. Horum memores simus hodie, et simul cogitemus, afflictiones huius seculi baudquaquam pares esse gloriae, quae olim reuelabitur. Superemus igitur eas fide constanti, ut nobis olim in caelis viuere liceat, cum Christo Iesu, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Porro cum uideritis abominationem desolationis, quae dicta est a Daniele propheta, stantem ubi non oportet, qui legit, intelligat. Tunc qui in Iudaea fuerint, fugiant ad montes: qui uero supra domum fuerit, ne descendat in domum, nec ingrediatur ut quicquam tollat e domo sua.

Et qui fuerit in agro, ne reuertatur retro ad tollendum pallium suum. Ve autem uterum gestantibus & lactantibus in illis diebus. Orate uero ne fiat fuga uestra hyeme. Erunt enim dies illi talis afflictio, qualis non fuit à principio rerum conditarum, quas condidit Deus, usq; ad hoc tempus, neq; fiet. Et nisi Dominus decurtasset dies illos, nulla caro seruaretur, sed propter electos, quos elegit, decurtauit dies illos.

Argumentum
& usus pre-
sentis loci.

Postquam Dominus Iesus Christus publicas calamitates exposuit, quae urbi & templo tantum aliquot annis sint praecessurae, adhuc discipulos aduersus persecutiones monitis & consolationibus saluberrimis instruxit, eandem ad quaestionem illorum propius accedens, de ipso urbi & templo excidio agit. Et primò quidem docet, quo signo illud procul dubio imminere intelligantur: deinde omnibus ijs necessariò faciendum sit, qui non ipsi quoq; tantis malis inuolui uolunt: quibus postremo loco consolationem piorum & electorum subiicit. Vbi semper tenendum est, Hierosolyma excidii totius mundi consummationem adumbratam fuisse, & proinde ista ad nos quoq; pertinere, & uolumus, quid hodie inter tot uindictas, apparentia irati Dei signa fieri conueniat, ne cum mundo perire nescio condemnemur.

Obsidio Hiero-
solymitana ex-
cidij signum in-
fallibile.

Orditur autem à signo, quo excidium certò imminere intelligant, & quia indignum uideretur, plerisque, tantam urbem una cum templo et cultu externo perire, ad Danielis oraculum reuertitur, hoc fore olim praedixerit. Cum uideritis (inquit) abominationem desolationis, quae dicitur à Daniele propheta, stantem urbi non oportet, qui legit intelligat. Abominationem desolationis Hebraica pbrasi abominabilem vastitatem, quam illatura sint gentes prophanae & abominabiles, & sensus uerborum est: Cum belli tempestatem, vastatis longè lateq; agris & oppidis circumstantibus, ipsi urbi imminere, & Romanas legiones ibi castrametari uideritis, ubi non oportet alibi loco sancto (ut Mattheus habet) nimirum ad urbem Hierosolymam, quam olim Deus sanctificauerat, & à qua prophanae gentes procul arceri uoluit: tunc certò cognoscatis, instare iam templum lud fatale, quo urbem cum templo excindi oportet, sicuti olim à Daniele praedictum fuit. Ubi uerba Lucas exponit, qui illa ad hunc modum recitat: Cum uideritis circumdari ab exercitu Hierosolymam, tunc scitote quòd imminet desolatio eius. Et paulò post: Cadent in acie gladii, & prius ducentur in omnes gentes, & Hierusalem calcabitur à gentibus donec impleantur tempora eorum, id est, usq; ad finem saeculi, ut nulla sit instauratio spes reliqua. Docet ergo non uariè fore obsidionem, quales sunt, in quibus urbes uel non capiuntur, uel captae non excinduntur, uel cise post aliquot annos instaurantur, quae omnia Hierosolyma olim acciderunt: Sedit enim rex rex urbem cepit quidem & diripuit, non autem vastauit. Sanherib Assyrius clade per arces illa obsidionem soluit. Nabuchodonozor captam excussit, sed post annos septuaginta priores habitatores recepit. Et Pompeius cum anno ante Christum natum sexagesimo illam cepisset ab eius vastatione adeò sibi temperauit, ut ne pecunias quidem templi uoluerit contrahere. Aliam fore rerum conditionem docet Christus, si illam uerum obsideri coningat: funditus erantur, & vastanda esse, sicuti initio praedixerat. At hic primùm obseruandis, quòd desolatio in tantis malis ad ueteres prophetias ablegat: nimirum ut inde & causas malorum, & Deo uidentiam omnia benè & rectè administrantem agnoscant, & proinde minus offendantur. Tunc idem nos quoq; in publicis & priuatis calamitatibus & mox consolationem sentiemus, si uiam & quae uera sit salutis uia intelligemus. Deinde obseruari debet, quòd excidio desolatioem adè non profuturam docet, ut prophanae & execratione digna Romanorum legiones in illa castrametatae, & urbem cum templo vastatae sint, eò quòd illud superstitionibus & impietate profanarint. Seruit exemplum hoc ijs confutandis, qui hodie superstitionibus locorum, & uel demus, quaecumq; ab illis dicuntur, uerisimè dici, num ideo locis eiusmodi salutem & Diogenem alligabimus? Vel num uetus dignitas impiorum successorum superstitionibus & sceleribus parauerit? Minimè, Quis enim unquam in orbe terrarum locus fuit, qui miraculorum fama

Dan. 9. & 10.

1. Reg. 14.
2. Reg. 19.
Isaie 37.
2. Para. 36.

rum Dei memoria cum Hierosolyma conferrī queat? Illic olim sacerdotio sanctus est Melchize-
 decus, quem Christi typum fuisse Apostolus testatur. Hanc sui cultus sedem perpetuam Deus constituit,
 & promissionibus amplissimis instruit. In illa urbe & templo Christus docuit, in illa miracu-
 lis innumeris suam diuinitatem testatus est, in illa redemptionis nostrae negotium absoluit, in illa
 primum predicarunt Apostoli, & inde Dei verbum in totum orbem exire debuit, sicut prophetae
 praedixerant. At tamen illam prophanari & funditus excindi passus est Deus, eo quod sacra à patri-
 bus accepta in filij sui ignominiam mordicus retinerent, nec illum salutis suae vnicum autorem vel-
 lent agnoscere. Et nos ab hominibus excogitatas superstitiones inani veterum miraculorum com-
 memoracione excusari posse putabimus?

Pergit autem Christus, & quid faciant, ne ipsi quoque tantis malis inuoluantur. Qui in
 Iudaea fuerint (inquit) fugiant in montes, id est, in loca cura sese recipiant, vel etiam extra Iudae-
 am fines alio migrent. Huius enim terminos fuisse scimus, Arabia montana & Libanum. Qui vero su-
 pra domum fuerit, ne descendat in domum, nec ingrediatur, ut aliquid tollat de domo sua. Et qui fue-
 rit in agro, &c. Sunt haec prouerbiales locutiones, quibus fugam maturam & celerem suadet, adeo ut
 ne charissimis quidem et maxime necessarijs rebus sese retineri patiantur. Et haec quidem imminenti
 bello fieri debuisse, ex oraculo constat, quo ecclesiam admonitam fuisse, Eusebius scribit, ut trans-
 missio Iordane Pellam migraret, & sic illa seruata fuit. Iudei vero, cum huius admonitionis imme-
 mores, in urbem cateruatim confluissent, partim munitionibus, partim templo confisi, hostibus praeda
 facti sunt. Hinc verò generalis doctrina peti debet, ab impiorum consortio secedendum esse ijs, qui
 cum illis perire nolunt. Vult enim separationem fieri Christus, nec eos mundo commisceri vult, quos
 mundo selegit, ne cum hoc perirent. Ideo Petrus salutis consiliū petentibus dicebat, Seruemini à ge-
 neratione ista praua. Et in Apocalypsi de Babylone exire iubemur, ne plagarum ipsius consortes red-
 damur. Nec semel egrossos esse sufficiat, sed ne eò, unde egrossi sumus, reuertamur cauendum est, ne
 ad vomitum reuersi (ut Petrus monuit) postrema fiant peiora primis. Admonet praeterea locus
 hic, piorum emigrationibus ferè urbium & gentium excidia portendi. Quia enim illi instar militum
 sunt, qui in muri ruptura consistentes vim hostilem prohibent (quo simili Deus apud Ezechielem vici-
 tur) fieri nequit, quin illis sublati, Dei iudicium suam executionem habeat. Ira Lotho digresso sul-
 phur & ignem super Sodomam pluit Dominus, Et Ioseph mortem bella Babylonica cum horribili ur-
 bis excidio secuta sunt. Possent alia huius generis exempla recenseri: quoruñ hic nobis usus esse debet,
 ne piorum domini cultores nobis oneri aut damno esse putemus, sed in summo precio habeamus, ut illoruñ
 nomine nobis Deus beneficiat, &c.

Ceterum quia graue admodum videtur, natale solum & cum hoc fortunas omnes relinquere, Periculorū de-
 periculum descriptionem horribilem subiicit, qua illos urgeat. Vae (inquit) vterum gestantibus &
 lactantibus in illis diebus. Dicit hoc, non quod peccatum sit, vterum gestare aut lactare infantes, sed
 belli & excidij crudelem & horribilem faciem exprimit, & eam fore dicit rerum Iudaicarum con-
 ditionem, ut cum numerosa sobolis procreatio inter Dei benedictiones non postrema censetur, tunc
 temporis sterilitas aut orbitas non parua felicitatis pars putari debeat, eo quod immanis hostium
 rabies in praegnautes quoque & lactantes grassatura sit, absq; omni sexus & aetatis discrimine. Simili
 ratione Ioseph Israeliticae gentis excidium in spiritu praevidens, Dominum rogat, ut ipsis det vultum
 abortientem et vbera arenaria, ut vel hoc pacto belli atrocitas mitigetur, si nec praegnautes sint vlla,
 nec lactantes paruuli, in quos hostium rabies seuire possit. Docent autem eiusmodi loci, quanta sit
 scelerum atrocitas apud Deum. Horrendum equidem est, matres in liberorum conspectu ignominia
 genus omne perpeti, & rursus illis videntibus infantes allidi & crudeliter iugulari. At cur non hor-
 renda quoque censentur scelera, quibus Dei ira prouocatur, ut ista fieri velit? Sed deploranda nostri
 seculi stupiditatem, quo passim in omnibus propè nationibus huius crudelitatis exempla sunt edita,
 & tamen pauci sunt, qui poenitentiam necessariam esse putent, qua Dei ira placetur. Addit in praes-
 entia Christus, Orate ne fuga vestra fiat hyeme. Apud Mattheum sabbati quoque fit mentio, & sen-
 sus est, Tantam fore tamq; atrociam pericula, ut cum declinari non queant, saltem hoc rogandus sit
 deus, ne fuga vel tempestate vel religione impediatur. Hyems sanè iter facturus obstacula multa obij-
 cit, sabbato autem Iudeis longius exire non licebat, quam ad stadia aliquot, sicuti ex Luca patet, Actor. 16

Genes. 14.
 Hebr. 7.
 Psalm. 123.
 2. Sam. 24.
 Iste 2.
 Mich. 4.
 Quid pijs fa-
 ciendum in mi-
 nense urbis exo-
 cidio.
 Luc. 12.
 Ioan. 15.
 Actor. 2.
 Apoc. 18.
 2. Pet. 2.
 Piorum emigrā-
 tiones excidia
 portendunt.
 Ezech. 13. 22.
 Periculorū de-
 scriptione ur-
 get cunctabun-
 dos.
 Genes. 15. 17.
 Psalm. 112.
 Hosae 9.

Matth. 27.

Consolationem
piorum inter-
ferit.

Isaie 1. & 10.
loc. 2. & c.

Electio gratui-
ta.

Electi in medijs
tribulationibus
seruantur.

2. Pet. 2.

Ioan. 10.

Exod. 8. 9. 10.
12. & c.

1. Cor. 10.

2. Cor. 1.

vbi montem oliueti ab Hierosolymis itinere sabbati distare scribit. Etsi vero post Christi mortem
ceremonie legales cessare debuerunt, pro illius tamen temporis ratione Christus loquitur, et vobis
diximus) curare iubet, ne quam fugam remoram sibi injici patiantur. Et causam hanc per
reperit, dicens: Erunt enim dies illi afflictio, qualis non fuit a principio rerum conditarum, et
ristime autem hoc dictum fuisse, mox patebit, si postremum hoc vrbis excidium & Iudaeae gentis
minioam in omnes terras dispersionem cum omnibus ijs conferas, quae vel in Aegypto, vel in
Babylone passi sunt. Ita vero fieri oportuit, cum in ipsum Dei filium scelus desegissent, ad cuius
spectum ipsa tellus exhorruit, et quod Sol videre noluit. Interim discant hoc loco vrbis excidium
ipsis sit futurum, qui hodie adhuc Christum in membris suis persequuntur, et crudeli rabie in excidium
illius furiunt, quam ipse oculi sui pupilla cbariorem habet. Vide Zach. 2. & c.

At ne pij quoque, ex his desperandi occasionem arriperent, consolatione interserit Christus, dicens
Nisi Dominus decurtasset dies illos, nulla caro seruaretur: sed propter electos, quos elegit, decur-
tasset dies illos. De Iudaeae gente loquitur, quae tota esset peritura, nisi Deus hostium rabiem frenasset,
& afflictionibus finem vel modum imponeret. Et sane miraculi instar est, quod cum Iudaeae
populus exosi fuerint, maxime Romanis, penes quos tunc erat totius orbis imperium, non tamen
omnes extincti sint. Sed causam ostendit Christus, quando Deum propter electos suos dies illos
decurtauisse ait. Respicit autem ad Dei decretum, qui iam olim per Isaiam & alios propheta-
tas praedixerat, ex Iudaeorum reliquijs ecclesiam suam in futurum instituram oportere. Factum hoc per
electos & alios Iudaeorum, qui Euangelio crediderunt. Electos vero nominat, cum credentes dicitur
tuisset, ut salutis tam publicae quam privatae fontes in mera & libera Dei gratia commoverentur,
absq; ullo operum nostrorum respectu suos ante mundi constitutionem elegit, ut eis in fine saeculi
Christo saluos faceret. Nobis vero obseruanda venit Dei bonitas simul & providentia, quae
tas gentes interdum vniuersali excidio delere videatur, semper tamen electorum suorum curam
habet, & illos inter medias tribulationes conseruat. Nonne enim suos, & vbi Petrus scribit, non
etiam pios ex tentatione eripere, iniustos autem in diem iudicij puniendos seruare. Et Christus
meas (inquit) nemo potest & manu mea rapere. Nec exempla desunt, quae docent, ut Deus inter
& impios discernere possit. Olim enim toto mundo pereunte, Noe cum suis per arcam saluatus
Et Lothum & Sodomis iam iam perituris angelorum ministerio eduxit. Nec semel inter Iudaeos
& Aegyptios distinxit, cum hi quidem sua impietatis poenas darent, illi vero ipsius manus precibus
regerentur. Similiter decem Israelitarum tribus in captiuitatem abductas fuisse legimus, salu
huc regno Iuda, in quo purior Dei cultus florebat. Consolentur nos ista, nec eorum & aeternitas conser-
mur, qui vbi omnibus persuadeant impietatis studium, nullum inter pios & impios discernere
man. Nam, ut diximus, suorum curam habet Deus, & licet eos affligat interdum, subleuat
est, nec illos supra vires tentari patitur, sed facit ut consolationes abundant, vbi afflictiones
& grauiore incidunt. E contra non est, quod sibi ipsis ob externam fidei professionem & religio-
tas promissiones blandiantur hypocrisis, quasi perpetuo Deum sibi propitium habituri sint, ut
pereuntibus pij quoque, periclitentur. Facile enim Deus inter suos & illos discernet, & praedicta
iudicem iustum experientur, qui nunc inani praetextu aduersus minas ipsius nituntur. Facilius
ille, ut inter tot & tanta ira ipsius indicia horum memores, ab impuri mundi studio discerant
vni Christo consecrari, fidei puritatem teneamus constanter, ut & huius saeculi calamitates
fugere, & regni caelestis hereditate olim frui possimus, in Christo Iesu Domino nostro, cui ad
meditatio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A CX.

Et tunc si quis uobis dixerit: Ecce hic Christus, ecce illic: ne credatis. Surgent enim pseudochristi & pseudoprophetae, & edent signa & prodigia ad seducendum, si fieri possit, etiam electos. Vos autem caute: ecce, praedixi uobis omnia.